

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

כב.

עין משפט
נר מצוה

נִדָּה אֶמֶת פִּי מִהֲלֻכּוֹת
עֲדוֹת הַלֵּכָה וְעוֹשׂוֹת
חֲמִשָּׁה מֵעַיִן כֹּזֵב:
נִדָּה בְּמִי שֶׁעוֹשֶׂה שֶׁ
עַיִן כֹּזֵב:

ב' ג ד מ"י שם הלכה ו
 טו"ש"ע שם סעיף כט:
 ב' ה מ"י י"ב מהלכות
 גירושין הלכה א סמג
 עשין מח טו"ש"ע אה"ע סימן
 קנב סעיף ו:
 ג' ו מ"י שם טו"ש"ע שם
 סעיף ז:

נ ז ח מ"י פ"ח מהל'
 חסורי צ"ח הלכה כ'
 סמג לאוין קכ"ט טו"ע אה"ע
 סימן ז סעיף ד:
ס ט מ"י שם הלכה כ'
 טו"ע שם סעיף ו:

כא י מיי פ"ט מהלכות
אישות הל' י ופי"ח
מהלכות איסורי ביאה הלכה
כד סמג עשין מ טוש"ע
אה"ע סימן לו סעיף כא:
כב כ מיי פ"ג מהל' נערה
בחולה הלכה ט סמג
משו"ב:

בג ל מ מיי פ"ט מהל'
אישות הלכה לא סמוג
עשין מח טוש"ע אה"ע סימן
מו סעיף ד'

סד ג מ"י פ"ד מהלכות
איסורי ביאה הל' י
סמג לחוין קיא טוש"ע י"ד
סימן קפה סעיף ג:

תוספות רי"ד (המשד)

[illegible]

העידו בפניו ומשי'ה לא חתם
העידו ואשרתו בטלה: **מתני'**
האשה שאמרה אשת איש
היי'ת וגורשה איש אנא
שהפ' שאסר הוא הפ' חתם
שהתיר הוא י' עדים שהיא
אשת איש והיא אומרת
גורשה אני אשת אנא. תו'ה
אמרה אשת איש אני חתמתי
ואומרה פטירה אני אנא חתמתי
ואם נתנה אמתלא לדבריה
אנא חתמתי ונאמר לה ואת
העידו ונאמר לה ואת

קזרה

מקודשת אני לימים עמדה וקדשה א"ע אל חכם
נגים אמרתי מקודשת אני עכשו שבאו עלי בני
א"א שר הבייה לפני חכמים ואמרו אם נתנה אמתלא לדם
ה ותורה ואמרה טהורה אני מהו א"ל אף כו אס נתנה

תרי ותרי' נִיבְּהוּ. פִּירֵשׁ צְבֻנוֹתָם וְכִי אֲמַרִי לֹא גָזַל הוּא לְהוֹ תִּמְרִי וְתִמְרֵי וְלֹא מִתְכַּשֵּׁר בְּהֵי וְקֵשֶׁה דִּהְכָּא אֲלִיבָא דְרַב הוּנָא קִיַּמִּין דְּלֵית לֵיהּ (שְׁבוּעוֹת דף מ: ז) 17 צָהָּ בְּפִי עֲזָמָה וּמַעֲיֵדָה דְּלֵית לָן לְמַיַּמֵּר אֲחוּזֵי גִבְרָא אֲחוּזָתֵיהּ וְעוֹד לְרַב צְבֻנוֹתָא דְּלִמְרָא (שם) בְּהֵי סְהַדִּי שְׁחֵרִי

למה לי מודה הכא דהאי גברא ממילא מתכשר שהרי אם כת אחת ממלו מעדיה על אדם אחד שהוא פסול לרב חסדא דהשמי ליה סהדי שקרי לא הימיה נאמנת אע"ד דאין אדם מחשיב וכו"ה היכא דליכא סהדי דמחשבי דלא הימניו ווע"ק לר"י דקאמר דערער דפגם משפחה גלוי מילתא בעלמא הוא ופי' הקונט' דדבר העשוי ליגלות הוא שיצדקו עד שימצבר הדבר וחו מימיה איך יתצבר הדבר לעולם כיון שאלו ב' אומרים שהוא עבד אין כל העולם יכולים להכחיש דארי בעדות על כן נראה כפרי"ח דלא שכיח בעדות דיינין אלא בעדות אחרים וה"פ שר עד שלא חתמו קרא ערער על אחד מהם מעידים שנים מן השוק עליו וחומם דהוי כאלו יטבו בית דין אחר שהשעיריהו ולא בטל וועד המושב וחומתין משחתמו השנים ולא הספיק השלישי לתחום עד שקרא עליו ערער בא ערער וביטל וועד המושב של אותו ב"ד ע"ד שאלהיין כן השירו אחרים שהוא כשר כיון שביטל ההוא מושב בטל וזכרין לחזור ולהוסיב ב"ד על כך ערער דהאי אי ערער דגולנותא תרי ותרי ניניהו ולא מייפסקיל דלוקי תרי צהדי תרי ואוקי גברא אחזקתיה וכיון דאליגלאי מלמא דגולנותא לא היה פסול הרי לא היה בטל וועד המושב של אותו ב"ד אי ערער דפגם משפחה שאלמו עליו שהוא עבד ואלו מזימים אותם דאי אומרים שאינו עבד א"כ היה נפסק דליכא למימר אוקי גברא אחזקה דאם הוא עבד לא היה לו חזקה כשרות מעולם ו"ה גלוי מילתא בעלמא הוא דכיון דאליגלאי מלמא דכשר היה מה איכפת כן צההוא ערעור ולא בטל וועד המושב לעולם ערער דגולנותא ודקאמרי הכי סהדי ידעיין ציה דעבד תשובה וכיון דמודו לקמאי דגוין הוא הוה ערער דידהו ערער ובטל וועד המושב דהואיל ואמת הוא שנפסק היה בחזקת פסלות עד שזעזע לנו כשרות:

במותב תלפת בחרת הוינא וחר
 ליתוהי. פירוש כרץ כרץ
 לכחב וחד ליתוהי כיון דכחב כהדיא
 כמותב תלתא הוינא ואין חותמין בו
 כי אם שנים אבל ודאי אם לא כחב
 וחד ליתוהי כשר תדע מדקאמר ואי
 כחב ביה די דינא מו לא כרץ ומיירי

יִירָא לָהּ. כִּי כִמוֹ סָקִיד שְׂמוֹל בְּעֵלְמָה
 לֵה כְּשִׁמוֹל בְּפִי' קְסֵה־רִדְרִי' (דָּק ג. וֶסֶס)
 בִּצִי' (מ. בִּצִי ג') אֲרָלוֹת לְחֻזָּה:
 חִין הַבֶּז נֶאֱמַן לְהִמִּיר אֵם בְּמֹ כְּשִׁאֲסֶרֶה אֵלָּה
 קִשְׁפֵּיהִי לֹא יֵהָ נֶאֱמַן כִּיּוֹן דִּשְׁתֵּהָ לִיכֵּה
 אֶשְׁרִי' לְדִלִּיכָה מְגוֹ וְהִכֵּה דְרִישׁ מֵאֵת בְּמֹ
 מִשְׁמַעְמֵהּ וְדִלִּיכָה שְׁאִינוֹ מִכֵּר מְגוֹ חֲתָנִי מִלָּלָה
 חֻזֿךְ דְּבֹר דִּלִּיכָה מְגוֹ וְעוֹד אֹמֵר רִי"י
 וְאַחֲרֵי זֶמֶן נֶאֱמַן דְּסִבְרָה הוּא שִׁיחָה נֶאֱמַן
 וְזֶמֶן שִׁיחָה נֶאֱמַן בְּחֻזֿךְ דְּבֹר בְּמֹ:
 וְחִלְזִין (קָלָד: עֵל שְׁאֲמֵר גְּרֵשִׁיחַ אֵם אֲשִׁמִּי
 בְּמֹ) לְחִי לְחִי לְחִי גְרֵשִׁיחַ אֲשִׁמִּי אֵם אֲשִׁמִּי
 בְּפִי עֵרֶה שְׁנִשְׁפַּתְהָ (דָּק מו:) פִּרְזִי וְאִימָה
 הִקְרָה גְּבֵרֵהּ כִּיּוֹן וְעֵי לְמִמֵּר לְחִין בִּדְרוֹ
 הִשְׁתַּפְּחָה לֹא נֶאֱמַר כִּיּוֹן

[illegible]

ממעידין עליו מאי חשד נוגע צדמות
איכא הכא דבר זה צריכין הן לצרר
ודבר העשוי ליגלות הוא שיצדקו
ואחרייו עד שיצורר הדבר ואין עדותן
של אלו תלוי בהגדמן ואין אלא מגלי
דבר בעלמא: דעבד תשובה: והשיב
את הגולה: ואי לאו רבי אבה דמן
עבר. והזכירה לי לאחר זמן: שכתפה.
שכתמיה: ומא אחד דמן: עד שלא
חתמו: צריכין למיכסז כו'. דקיום
השטר בשלשה והרואה שנים חתומין
צו יאמר שצנים קיימיהו: ואי כסז
כיה שטרא דין נפק קדמא כזי דינא
הוא לא צריך. דלא מקרי כי דינא כזיר
דמלתא: כי דינא דרענא אשי. אורחא
דמלתא נקט שטרא היה ראש ישיבה
בביתא מחסאי צויר רב נחמן בר אבא
דהוא מרא דשמעתא דודאי כי דינא
דדבר אשי לא עבדין בתרין: ואמר לנא
דרענא אשי. לאדוקין ליה ולקוימי דכיון
דדבר אשי גופיה הזקיקן איהו ודאי
למלתא אמר. ויש מפרשין ואמר לנא
דרענא אשי תלתא גינהו ולא נהירא לי
דאי רב אשי חד מנהון מאי ואמר לנא
דכתיבי כיה: מתני' נספיק. ציין
העובדי כוכבים: וטוהרה אני. שלא
נעבדתי לעובד כוכבים: נאמנא.
ומותרא לכהן: ואם משניסא כזא
עדים. בגמרא [כג]. מפרש אהייא קאי:
גמ' נספי לאיש אסרה. לכל העולם
דלא ידעינן למאן וכי אמר הזה התירה
לו: שנתאן לצדור אם כסו. כשהיא
קטנה לא נערה שצור לקדשה כדמרי'
כס' נערה שמתפתה' מנין שאל אמר
קדשתיה לפלוני שהוא נאמן לאוסרה
על הכל: אם כתיבי נספי. אלמא כדדייה
תליא נתינה והימניה קרא למימר הכי:
הוא למא לי. כיון דלאו להפה שאסר
מיבדעי ליה: ולא ליכס. אם הווא
שס רע על נישואי אחיו שאין היכס
יגדוק כמזויא שס רע ליעסב במאה
כסך והכי מוכח לקמן בפרק נערה [מז].:

אמתלא

לדבריה נאמנת ומעשה נמי באשה אחת גדולה שה' עליה בני אדם לקדשה ואמרה להם מקודשת אני לים עצמה אמרו לה חכמים מה ראתי לעשות כן אמרה להם אנשים שאינם מהוגנים אמרתי מקודשת אני עכשיו מהוגנים עמדתי וקדשתי את עצמי וזו הלכה העלה ר' חכמי' באושא ואמרו אם נתנה אמת' לדבריה נאמנת אמרה טמאה אני וחזרה ואמרה טהורה אני מהו אמר

דלגל כחז וחד לימיהי מדפריך ודלמא ז"ד חלוף הוה: **וְדַלְמָא** רבנן כן קצירא ליה דקיום שטרות אלב שמואל מני סבר שפיר דקיום שטר דשנים שדנו דיניהם דין ורב נחמן גופיה סבר דקיום שטר **מִנִּי** לַחֲפֵז שְׂאֵסֵר הוּא הִפֵּה שְׁהֵתִיר מִן הַתְּהוֹרֵה שְׁנֵאמַר אֵת בֶּר נַחֲמָנִי מִגּו וְתִימֵי דֵלָם בֵּא אֶסְכֵר וְאוֹמֵר קִדְשִׁי אֵת בְּנִי וְלֹאֲתָא מִגּו וְאוֹמֵר ר"י דבענין ר"י ש' ש' ש' ש' דבריו דרבי הללשונים ולא כן בל אלא הִפֵּה שְׂאֵסֵר הוּא הִפֵּה שְׁהֵתִיר כְּגוֹן דְקֵא' הָאִישׁ שְׂקִידֵשׁ לוֹ קִמְיָה וְקֵאמַר אֵת בְּנִי נִתְמִי לֹהֵ אוֹ לֵאשׁ הוּא צִיחַד צִלָּה הִפְסֵק מְרֻבֵּה הִלְכֵן דְּהִיחָה לְתִימָר אֶפְיֵלוֹ בְּכֵה"ג מֵהִימֵן צִלָּה מִגּו וְקֵרָא יִתִּירָא קִדְרִישׁ לְפִרְשׁ לְמִי נִתְנָה אַע"פ שֶׁלֹּא פִירֵשׁ מִתְחַלֵּה שֶׁלֹּא הִיָּה חוֹשֵׁשׁ לְפִרְשׁ מִגּו **[מִנִּי]** לֵאב שְׁנֵאמַר לְאִסְרֵהּ וּבִי. תִּימָה מִן חֲרִץ קֵרָא חִיפּוֹק לִפִּי דְנֵאמַן נִלְמֵן הוֹאִיל וְיִדְרוּ לְגִרְסָה יִי'ל דִּהֲכָל צִדּוֹ כֵּן קֵרָא שְׁמַע לֵן דְּנִלְמֵן עַל בְּנוֹ בּוֹרֵת קִדְשִׁיָּה כְּשִׁתִּיהָ נִעְרָה אוֹ קִטְנָה נִרְאָה דְּלִיטֵי נִלְמֵן דִּהֲשֵׁמָה הִיָּה"מ קִטְנָה אֲבָל נִעְרָה חֲרִי' חִיכָדֵשׁ נִפְשָׁה לִפִּי אוֹ הִיָּה ז'לֵן דְּנִלְמֵן לְאִסְרוֹ לְקִדְשָׁה וְאֵת בְּנִי נִתְמִי כְּשִׁתִּיהָ קִטְנָה וְגוֹרֵת כְּכֻזָּה הוּא

יילה ואין כאן משום הכחשה הלכך עד שלא חתמו מעידין עליו וחותם ומשחתמו שהן וחותם עי' בס"ה בערך מ"ר: א"ר וירא האי מילתא מר' אבא שמינא לי שלשה שישיבו הון צריכים למיכתב במורבת תלתא תלוא הוינא וחד ליתיהו פ"י צריכים להודיע למה תא' היה קרובו או פטול ומפני זה לא חתם ובעבור זה האשרתא היא פטולה והמורה

מסורת הש"ס

(א) סנהדרין ג. ה: ל. פו:
(ב) (בכורות לו.) א קדושין
סדר. (ע"ש, ד) לקמן מו.
(ה) (לקמן מו.) ו (וה"ה
ידהוה מ"ז למימר צערער
דפגם משפחה וכגון דקאמרי
ידענו שנסתחרר. ת"י עה"ג,
(ו) ה: ויע' חס' שס ג. ד"ה
לרבא)

תורה אור השלם

1. וְאָמַר אֲבִי הַנַּעַר אֶל הַזִּקְנִים אֶת בְּתִי נִתְּנִי לְאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה וְיִשְׁנָאָה: דְּבָרִים כֵּב טו

גליון הש"ס

גמ' למה לי קרא סברא.
 ז"ק מו ע"ז נדה כה ע"א:

מוסף רש"י

[illegible]

תוספות רי"ד

תור ותור ינחמו פ' ועד
על חתמו אמאי מעמיד
הוא אלן חזק פחות מ'
שאי משגחים בדברי היחיד
יכיון ש' אומרים גזל הו'
הוא אומרים שגזל הו'ל
תור ותור וכל תרת הו'ל
פסיקא דאורייתא ובסיקא
דאורייתא אל אמרין און
דבבא וחקיה דבבא דאמרין
האוקוס בספק גזל וחי
תחמנין ליה הפקדן
משלחא אמריה חזק אע"פ
ש' תחמו אל וכלו להכשרו
עוררו דגם בספקא
גזל מילתא בעלמא הו'
אמאי משתמו מעידים פ'
תעוררו דגם בספקא שאלו
למילתא בשאל לפסול ל'
העידו עליו דעת בורה אל'
משתחושתו נטעם על
דבעד שהוא שולח לעורר כל
המשפחה חן בוקת שהוא
שכח פסול שאל מודע און
דבעד גזל ואלה מילתא שוה
אינו מן המספקין ברין ל'
שיעוריהם משתחוה הוא
ואינו מכחישין את העדים
אל מוציאין את ה' מספק
פסול שאל יהיה מספק
דשאר כל בני המשפחה
שיכור גזל מילתא שביכול
להתברר פ' על חתמו שכל
האוריו ויכרם אן גזל מן
המספקים אן מן הפסולין
ומכחיילתא דעבד לגזול אל'
האוקוס איש והלכך אע"פ
שתחמו חן גונעיהם עוררו
בבאיה עוררו אינן
האומרים דבר אל גזל
התברר ל' על אחרי כ'
על פיהם דולקמן שמעדין
השטח שחבש און מכירין
השטח שחבש און אל אבל עוררו
האדם חתמו מילתא דעבד
לשון ע"פ אחריס אע"פ
ש' גונעיהם בעוררו ואנשים
לעולם ערר דגונותא
האומרים חן גזל מן

לדעשה תשובה שהחזיר את הנוגעים בעדות אין מעידין עליהם לקיים את השטר ומת אחד לא חתם הג' שיש לך לומת